

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — 240 L | Negyed évre — 60 L
 Fél évre — — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
 Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.
 Felelős szerkesztő: Dr. BOCZ SOMA
 Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.
 Mindennemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.
 Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

Egy hanggal lennebb.

Minden szem Bukarest felé figyel ma, a Bratianu halálával akuttá lett politikai krízis napjaiban.

A vezérüket, fetisüket vesztett liberálisok a politikai boszorkányság minden művészetét, mesteri sakkhuzását felsorakoztatják a Nemzeti parasztpárt ellen s Maniut Vintilla Bratianu és Titulescu együtt vették munkába, főzés alá.

Maniuek éles harcot hirdetnek a korszerűtlen rendszer ellen, mely kiéli, prokonsulátusokká, liberális érdekerületékké, teszi Románia tartományait s a XX-ik század művelt államai közé akarják emelni az országot, parlamentarizmust, emberi jogokat és szabadságot hirdetnek amazokkal szemben.

Az ellenfelek most vannak följelődőben: nyíltan, titokban, de erősen készülődnek a nagy összecsapásra, mert ez a végső leszámolás úgy látszik elkerülhetetlen lesz mégis. Az erdélyi románság törhetetlen híve Maniunak, míg a Regátban a liberálisok erősebbek.

Az erkölcsi igazság föltétlen és kétséget kizáróan Maniuek mellett van, míg a hatalom, az erő, a pénz, a liberálisok oldalán.

A parlamentarizmus Maniueknek szent meggyőződés, fanatikus hit, míg a liberálisoknak, az önkény maszkja, álarc és porhintés csupán.

Bratianu váratlan halála meglepte a pártot s alig tudnak magukhoz térni a kétségtelenül súlyos csapás után. Maniuek a nagy halottal szeretnék el-

temetni örökre az általa kreált rendszert is és fölszabadulni a borzalmas lidércnyomás alól.

Folytathatnók ennek a kibontakozó harcnak seregszámáját, felfejlődésének ismertetését, de nincsen miért, hiszen a lapok hasábjai tömve vannak ezekkel. Mi csak a politikai változás, a rendszer kicserélése mellett törünk föltétlen pálcát, melyet mint országos szükségességet állítunk föl, mely nélkül a nyomor utjain, ebben az országban, nincsen megállás.

Az új miniszterelnök, nyilván kortesfogásból, egészen új hangnemet fúj tilinkóján, mely be van rendezve a politikai szimfóniák minden melódiájára. Egyszerre jó fiu lett: új gazdaságpolitikát, adócsökkentést, külföldi kölcsönt, leustabilizációt és füt-fát ígér! Eddig hallani sem akart ezekről.

Magas kamaton tartották a liberális bankok, tőkecsoportok az ország népét s most Vintilla ur akarja lenyomni, letörni a magas bankkamatokat!?

A kritikus napok egyszerre jó fiukká, szelid bárányokká varázsolták őket.

Ezeknek, a kényszerhatás alatt tett, ígéreteknél, nem a meggyőződés ad szárnyakat s így csak addig élnek, míg a hatalom gyeplőjét újra teljes erővel megragadhatják s aztán újra sarokba dobják majd azokat.

Azonban ez a Vintilla-féle kaméleonkodás nem téveszt meg senkit, mert érzik hangján a hypokrita fületsértő gixere.

Erkölc és eszmék ellen küzdeni hiábavalóság! Előttünk napról-napra anti-

pátikusabbá lett a korát multa liberális rendszer s így minden bizonnal Bratianu halála sirba viszi azt is, hogy a romokon új élet és remények virágai fakadhassanak. G.

Téves fogalmak az irredentizmus körül.

Románia ujkori közéletében a leggyakrabban előforduló fogalom az irredentizmus, azonban oly téves értelmezéssel s még tévesebb beállítással, hogy ennek kapcsán valósággal katasztrófális következmények állottak elő. E következmények sujtanak egyeseket és a nagy közületeket, a társadalmat és államot egyaránt. Lépten-nyomon hallani s olvasni az irredentizmus vádját, ennek folytán nagyképu akciókat, amelyek, ha a dolognak komolyan a szemébe tekintünk, igazán kicsinyeseknek és szükségteleneknek tünnek fel. De ez akciók temérdek izgalomba, munkába s még több pénzbe kerülnek.

Már maga a fogalom értelmezése körül is egész csomó tévedés van. Mi az irredentizmus? Helyesen meghatározva az irredentizmus oly ténykedés, mely valamely államjogi kapcsolat felbontására, valamely területnek más állam impériumába való átkapcsolására törekszik. Csakis az, aki ily értelmű komoly akcióban vesz részt, követ irredenta politikát.

Ezzel szemben a gyakorlati életben eléggé változatos zagyva értelmezését látjuk az irredentizmusnak. Valamely

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

A téli álmat alvó állatokról.

Nemcsak az ember életében, hanem az állatoknál is, a nélkülözések és szenvedések időszaka a tél, egyrészt azért, mert megvonja tőle a jótékony meleget, másrészt, mert alkalmat sem ad nekik arra, hogy a bélső meleget fentartó táplálékot könnyen megszerezhessék. Az éhezőt bántja legjobban az Isten hidege. Miután télen át a növényzet semmi tápanyagot nem terem s az érett gyümölcs és használható gyökér vagy hasznavehetetlen, vagy pedig hozzáférhetetlen, igen sok állat nem találja meg az életéhez szükséges feltételeket, ha a természet nem gondoskodik egy újfajta Noé bárkájáról — a téli álomról.

Igen sok állat alszik téli álmat, melyek a legkülönbélebb állatosztályokhoz tartoznak. A madarak között egyetlen-egyet sem ismerünk, mely téli álmat aludnék s a mocsarakban alvó fecskék, csakugyan az álom országából valók. Az emlősök között azonban már töb-

bet találunk olyat, mely téli álomba merül. A hörsög éléskamrájában fekszik, melynek kijárásait nagy szakértelemmel betömte, összehuzódva, akár a tetszhalott, lélegzete igen lassu, szivverése ritka és gyenge. Langyosabb időben felébred s előre beszerzett készletéből vész egy kis táplálékot magához.

A komor borz tiszta, puha lombbal kibélelt odujában fekszik, nem eszik semmit s ha oduját oda is hagyja egyszer-kétszer, arra a szomjuság készíti — különben ősszel összedett hája táplálja.

A sündiszó ősszel, mikor a levegő hőmérséklete 6°-ra leszáll, bokor tövében türeget váj magának, lombot hord bele s mielőtt téli álomra hajtana fejét, jól betakarózik. Rüdiger megfigyelt ily sündiszót, mely egy lombgomolyagba a szó szoros értelmében be volt fagyva. Ha botjával érintette, nem adott hangot, hanem kissé jobban összegombolyodott, ha szemhéját felemelte, az ismét becsukódott, ha ammoniákokat tartott orra alá, fejét elfordította ugyan, de fel nem ébredt. Lélegzete igen lassu volt s néha ki is maradt. Mi-

után haza vitte, a meleg szobában nyújtzkodni kezdett, ásított, pislogva nyújtogatta szemét s járása eleinte bizonytalan, tántorgó volt. A pele októberben alszik el, kövek között, vagy odvas fában tölti a telet, langyos időben felébred, de hidegebb idő beálltával ismét elalszik. A marmotáról sokat irtak már, elégséges ha csak felelmitjük. A denevérek ugyanott alusznak, ahol nyáron is rendszeren napközben tartózkodni szoktak. Vérük hőmérséklete egészen 4 C°-ra is leszáll.

A reptiliák mindannyian téli álmat alvó állatok. A kigyók és gyikok falhasadékokban, vagy a lomb alatt, békák, szalamandrák a tó iszapjában töltik a telet. Iszapban csonttá fagyott békát, mely a melegben ismét magához tért, nem egyszer figyeltek meg.

A téli álmat alvó rovarok száma megszámlálhatatlan. A peték igen jól türik a hideget. A lárvák rendszeren különféle gyümölcsökben, magvakban találnak védelmet a hideg ellen. Kifejlett rovarok fában, fakéreg, moha alatt, a földbe ásott apró lyukakban, kövek alatt stb. huzódnak meg, annyira megdermedve,

elejtett nyilatkozat, kijelentés, amelyből a jelenlegi gazdasági helyzettel való elégedetlenség jut kifejezésre, már irredentizmus-számba megy s nagyarányu büntügyi eljárás, kihallgatás, letartóztatás, stb. jár nyomában. De sőt sokszor minden kijelentés nélkül, maga a feltételezett érzelmi állapot is irredentizmusnak számít. A tulzók még ezeken is tulmennek és sok negatív körülményt is irredentizmusnak minősítenek.

A román közvéleményt egyes hivatásos tulzók oly téves mentalitásba nevelték bele, hogy ennek megjelenési formái szokszor szinte mulatságosak lennének, ha a következmények annyira szomorúak nem volnának.

A helyes álláspont az irredentizmus kritériumánál valamely fenti értelmű cselekvés. E meghatározás szerint a régi román nemzeti párt, a magyar impérium idején, irredenta párt volt. Mert most már nyíltan elismeri, komolyan törekedett a területi átkapcsolásra. Ezzel szemben a Magyar Párt többször ünnepélyesen kijelentette, hogy elfogadja a közlogi alapot. Ebből folyólag felajánlotta a románságnak a teljes közreműködést a konszolidáció munkájában; román országos párttal, a néppárttal szövetekezett az 1926-iki országos választásokra s az 1927-iki választások idején sem zárkózott el teljesen a most kormányzó liberális párttal való megegyezéstől s ez a megegyezés csak magán a liberális párton mulott. Mégis unos-untalan az irredentizmust vágják a Magyar Párt fejéhez a parlamentben és parlamenten kívül. Egyes tulbuzgó potitikusok, vagy újságírók a kisebbségi blokk megalakulásakor, mindenképp azt akarták kisütni, hogy a blokk eszméjét Budapesten találták ki, holott kétségtelen, hogy a kisebbségeknek az adott helyzetben nem volt más választásuk, mint a kisebbségi blokk.

Az elterjedt téves felfogás folytán sokszor egy-egy félremagyarázható kifejezés miatt indul büntvádi eljárás. Így került büntvádi per alá pár év előtt Lugosról Szombati Szabó egy oly versszak miatt, melyben új tavasz remé-

hogy szorosán testükhöz huzott végtagjaik hamarább törnek el, mint sem kiegyenesednének, pedig ha rálehelünk, vagy meleg helyiségbe hozzuk az állatot, rögtön jól érzi magát.

Az alsóbbrendű állatok, pl. a különféle pocsolyákban élő apró rákfélék, kerekese féreg, még külön is gondoskodnak fajuk fentartásáról a legerősebb hideget jól tűrő u. n. téli peték által, melyeknek burka igen vastag.

A legalsóbbrendű infuzoriumok, melyeknek szervezete általában csak egyetlen sejtből áll azáltal menekednek meg az elpusztulástól, hogy téli burkot készítenek maguknak s abban töltik nemcsak a hideg telet, de a forró nyarat is, ha életük különben a pocsolya esetleges kiszáradása következtében veszélyeztetve volna.

Dr. Kertész Kálmán.

— **Fürdőrend.** A helybeli kádfürdő bármely csütörtök, péntek, szombaton egész nap és vasárnap délelőtt, a gőzfürdő urak részére bármely szombaton délután van nyitva. Gőzfürdő hölgyeknek december hó 15-én csütörtökön délután.

nye volt kifejezve. Az ügyészség egész a bukaresti főtörvényszékig vitte az ügyet, bár minden fórum felmentést mondott ki.

Pár hó előtt a szelidlelkű gróf Majláth püspököt akarták irredenta váddal illetni, mert Pacha püspök avatásakor előbb ment el a banketról, hogy a vonatot le ne kesse. A tulbuzgó fantázia a korábbi távozásban tüntetést látott s csak a prefektus határozott cáfolata után maradt abba a büntvádi eljárás.

Hogy mily erő a publikum ez irányu elfogultsága, kiderül abból, hogy negatív mozzanatból is kovácsolnak vádat. Maga Iorga, ki pedig Románia elismert nagymiveltségű tudosa, beleesett abba a hibába, hogy a Magyar Pártot egyizben irredentikus irányzattal vádolta, mert egy Iorga által óhajtott nyilatkozatot nem tett meg.

A minduntalan felhangzott vádak, büntető eljárások rengeteg sok felesleges izgalmat, költséget okoznak s ezeknél is sokkal nagyobb közvetett kárt, mert elősegítik a kutmérgezők munkáját, akik minden békés megegyezést rosszalnak. Így a konszolidáció munkája, melynek címén annyi frázis hangzik el, sehogy sem indul meg s nem a kisebbségeken mulik, hogy e sajnos helyzet állandósulni látszik.

Polgármester ur!

Ön-e első polgára városunknak? Önnek kötelessége-e nyolcezer városi lakosnak jogait és érdekeit védni? Ön van-e hivatva e várost, annak érdekeinek megfelelően vezetni-e vagy sem? Vannak Önnek oly hatalmi eszközök, amelyekkel a renitenseket megrendszabályozhatja, ha parancsait nem teljesítik?

Ha a fenti kérdésekre csak nemmel tud válaszolni, akkor mondjon rögtön le, mielőtt a levegőbe lógó új választások lefolynának. De ha igennel válaszol, minthogy más választ nem is várhatunk s hajlandó e város polgárainak érdekében is valamit tenni, akkor mi ezt jól megjegyezzük magunknak s majdan ha szükség lesz reá Ön mellé állunk s nem engedjük, mint ahogy a inultban nem engedték, hogy innen, e város éléről eltávolítsák. Mert az igaz ugyan s ezt hangoztatjuk is, hogy Ön tetőtől talpig igaz uri ember, jogász is, érti is a mesterságát, de azért mégis jobban szeretnők, ha anyi lelkiert tudna venni magának öklével az asztalra ütni s határozott imperativusban dörögni, hogy „akarom!”

Távol áll tőlünk Önt támadni, sőt ellenkezőleg, a legnagyobb tisztelettel viseltetünk személye iránt.

De térjünk a tárgyra. Azon reményben, hogy Ön is kénytelen kellelten 44 leuért veszi a disznóhus kilóját mint mi polgárok, tisztelettel kérjük, hogy nem-e igen drága ez, amikor mészárosaink élősulyát a disznóhusnak 24—32 leuval veszik? S inkább 24-el mint 32-vel. Nem-e igen drága a marhahus 36 leuval, ha élősulyát 15—18—20 leuval veszik? Hát szabad-e tiz embernek 8397 emberről ily nagy hasznót huznia? Lesz oly szives polgármester ur „megbízható emberek által végzett próbavágatással meggyőződni arról, hogy talán teljesen elegendő nyereséget biztosít mészárosainknak, ha a sertés hust 38, a marhahust pedig 28 leuval maximáltaja.

Ne tessék félni, hogy mészárosaink sztrájkba lépnek s nem árusítanak. Hát mire való a jól vezetett hatósági mészárszék? Aztán 10

mészáros perepulyostól csak 50 vokstot számít, 8397 szászvárosi lakos ellenben 2000-et. Ne féljen polgármester ur! Azokat a parti erőditéseket, amelyeket a városgazda az Ön tudtával és beleegyezésével oly olcsón készített, az Ön javára könyveltük, a hus és egyéb élelmicikkek uzoráját ha letöri, szintén javára könyveljük.

Ne féljen polgármester ur! Hála Istennek, rendőrkapitányunk európai nivóju uriember, strikt törvénytisztelő, ki adott hatalmánál fogva a maximálást, ha Ön elrendeli, tűzön-vízen megvédi.

Mi Önt tiszteljük, becsüljük, sőt szeretjük is, (kevesen vannak ugyan, kik nem gondolkoznak hasonlóan) de mégis szeretnők, ha energikusan öklével az asztalra sujtana és azt mondaná: „Az első polgárim bizalma és szeretete, a többi nekem lila“.

Zárom soraimat azon reményben, hogy különösen a kisebbség részéről becses személye iránti tisztelés, becsülés, szeretet és bizalom megnyilvánulása ártalmára nem lesz.

Fogadja polgármester ur őszinte nagybecsülésémet és ragaszkodásomat igaz kifejezését, teljes tisztelettel: ALPHA.

A szászvárosi Szt.-Miklós napi vásár.

Lezajlott a téli vásár is Szászvároson. Elmondhatjuk róla, hogy az egész vásár, főleg a kirakóvásár, olyan beteg volt, mint maga az egész román gazdasági élet. Nem halunk semmi jót a gazdasági lezülést híven visszatükröző vásárról. Csupa panasz és sírás mindenfelé. Falusi és városi egyformán sanyli a nehéz gazdasági váltságot s hiába a feltűnő áresés pl. a textil és ruhaneműekben mégis a vásárlási kedv alig van felül a fagyponon. A szászvárosi téli vásárnak régebben nagy jelentősége a bőráruban csucosodott ki. A mostanin alig láttunk bőrvásárlásokat, pedig a juh bőrkön kívül, jelentős mennyiségű vad bőrt hoztak a vidékiek piacra. Mint az alábbi részletes árjelentésekből kitűnik: a nyulbőrt egyáltalán nem keresték. Belföldi használatra, szezonzerúsége miatt, a rókabőrökért elfogadható árakat fizettek. A lábbeli és ruházati cikkek között sem láttunk élénk forgalmat. S hiába a circa 25—30%-os áresés a ruházati cikkekben, mégis gyenge napjuk volt a nagyszámban idesereglett sátras kollektív kereskedőknek. A gabonaműeknek semmi keresletük nem volt. A buza piac halálos beteg s mezőgazdaságunk sürgős injekciót vár, mert a falusi termelő olyan látványt mutat a pénztelen válságban, mint a partra dobott harcsa, mely tudvalevőleg nem él meg a szározon, de nehezen is mulik ki ebből a ribanc árnyékvilágból. Különböben alább közöljük a részletes vásári jelentést számokban a lezajlott téli vásárról:

Gabonapiac. Buza. Nagy fölhozatal gyenge kereslettel: árak visszamenőben. Jelenleg elérhető mm.-ként 750 leu. — Tengeri: Nagy kínálat, a mit a kereslet nem tud felvenni. Ára szintén visszaesésben. Elérhető ár vékánként 130 leuig. — Bab. Rendkívül nagy kínálat benne, de csak kis mennyiségekben, ami exportra nem felel meg. Eladatlan maradt nagyrésze. Elérhető ár a spekuláció részéről 500 leu volt mm.-ként. Dió. Elég bőven volt a piacon, ára 22—25 leu kilogrammonként. — Vadbőrök. Nyulbőr teljesen lanyha. Ára 30—35 leu darabonként. Rókabőr keresetebb, de csakis jó bundájú. Fizetnek 1-ma áruért 700—800 leut darabonként. — Az országos vásár napja tekintve, hogy ünnep is volt, elég forgalmas is volt. Eladók mindendenünnen, — képviselve minden szakmát, —

bőven voltak. A vásárlók többnyire csak azt keresték, ami csak feltétlenül szükséges. Ez is dokumentálja a rettenetes pénzhányt. Elég jól keresik a kész ruhákat, mert ritka ember az, aki ma a rendelt ruhát megfizetni tudja. Ellenben elég jó kész férfiöltöny kapható volt 1800—200 leuért. Jó férfi télikabát 1200—1500 leuért. A tixtil piacon a tavalyi árakhoz képest 20—30% árrenetió mutatkozik, de mindezek dacára a textileseknek szomorú üzletmenetük van.

Tudomány, technika és művészet köréből.

Hogyan balzsamozzák be a holttestet. Már az ókorban is szokásos volt, hogy a holttestek nemesebb részeit megóvták a romlástól. Az egyiptomiak voltak a balzsamozás mesterei, akik nemcsak az embereket, hanem a szent állatok hulláit is megóvták az enyészettől. A holttestet hetven napig sóba fektették, amelyet az alsó egyiptomi sóstakvából szedtek össze. Más módja az volt a balzsamozásnak, hogy faecetből és egyéb anyagból készült folyadékot fecskendeztek a holttestbe. Előkelő emberek holttestét úgy balzsamozták be, hogy az orrlyukon keresztül görbe vassal kivették az agyvelőt, azután pedig az összes beleket kiszedték. A tiszta hasüreget pálmaborral kimosták, összetört füstölőszerezrel újra kitisztították és mindenféle füstölőszerekkel megtöltve újra bevarrták. — Hetven nap múlva vászonszalagba csavarták a megmosott holttestet, a szalagokat pedig gumival bekenték. A könnyen romló belső részeket pálmaborban megmosva, négy-négy vázába a holttest mellé rakták.

Mostanában a holttesteket sóval is szokták bebalzsamozni, mert ez tartja leginkább frissen a húst. A nagyszabeni csatában 1849-ben elesett honvédek holttesteit a beomló vizaknai sóbányában találták meg csaknem teljesen épen. Az orvosok a holttestem főütőereit gondosan kinyitják, azokba alkoholt, szublimátot, arzént vagy más oldatot fecskendeznek, körülbelül nyolc tiz liternyit, amelytől a test egyenletesen fehér és tömört lesz. Azután megnyitják a test üregeit és a különféle nemesebb szerveket oldatokba áztatják és szárító anyagokkal hintik be. Az összevart testet azután kívülről is bevonják szárító és illatos anyagokkal. A szublimát és a különféle egyéb vegyszerek a holttest rothadását megakadályozzák.

A történelem igen sok sikeresen bebalzsamozott nagy ember hullájáról tud és különösen jól sikerült épségben tartani XII. Károly svéd király holttestét, amelyet a halála után 141 évvel újból megvizsgálták és teljesen épnek találtak.

*

A pap és az orvos. Németországban már régebben is tartottak közös konferenciákat a papok és orvosok, természetesen kizárólag csak protestáns vallásúak. Az idén a negyedik konferenciát tartották meg október 15—17. között Spandauban (Johannesstift). Két témája volt a konferenciának: „A betegség és a bűn”, amelyet három orvos és egy theologus adott elő s két napon át tartó konferenciákon vitatták meg a téma felmerülő kérdéseit. Egyetemi orvosprofesszorok állapították meg azt az igazságot, hogy a betegség és a bűn közös forrásból erednek, t. i. az Isten akaratától való elszakadás tényéből. Valamint az orvosok állapították meg azt is, hogy az egészség és a hit szintén közös alapra mutatnak s ez a közös alap az Isten

akarátának összefüggésébe való beilleszkedés. A másik téma: „Jézus, mint lelki gondozó”. Amint a külföldi híradások bizonyítják, több ilyen munkaközösség van Németországban kialakulóban az orvosok és theologusok között. Arról a csodával határos gyógyítási módszerről, melyben hívő orvosok és gyógyító theologusok a hit erejével és annak felkeltésével érnek el hihetetlen eredményeket Amerikában és Németországban, adandó alkalommal majd beszámolunk.

HIREK.

— A „Ref. Nőszövetség” karácsonyi vásárára, fáradhatatlan buzgalommal és a legszebb siker biztos reményével folynak a készülétek. A vásár decembr 17-én — szombaton — reggel 9 órakor nyílik és tart két egész nap, tehát 18-án — vasárnap — estig, a Kaszinó nagytermében. Kiárussítanak előállítási áron: Kézimunkák, disztágyak, karácsonyfa díszek, játékok, nyíló virágok, keztük, harisnyák, ruhakelmék, szövetek, különféle tészták, torták, teasütemények stb. stb. Aki olcsón szépet és jót kíván beszerezni úgy, hogy egyszersmint kellemes szórakozása is legyen: az ne mulassza el felkeresni ezt a kispiacon és ne sajnálja a perselynél megfizetni a csekély vámot. Önmagának és a szegényeknek egyszerre szerez örömet, aki elősegíti, pártolja ügyünket!

— A házak jövedelmezőségének felbecslése e hónap 10 én kezdődik városunkban. A becselő bizottság házról-házra fog járni és az állami adóhivatalnál ki lesz függesztve a sorrend, melyben az utcák egymás után fognak következni. A háztulajdonosok kéznél tartott okmányaikkal várják a bizottság megjelenését.

— Karácsonyi adományok kérése. A „Református Nőszövetség” választmánya, miként az utóbbi években, úgy most sem keresi fel a tagokat adományokért a szegények karácsonyi segélyezésére. De annál inkább kéri ez uton mindazokat, akiknek Isten alkalmat nyújtott, hogy ismerőseiket is buzdítván, bármely ételmi szerekben és pénzben önkéntes adományaikat, a nagy hét szerda és csütörtök napjain, Csűrös Pálné, Makkai Dánielné, Pogány Árpádné és Surányi Imréné gyűjtőbizottsági tagok lakására juttatni sziveskedjenek. Örvendetes karácsonyja csak azoknak lehet, akik másoknak is örömet szerezni-, a szükségét és nyomort enyhíteni igyekeznek.

— Kis városunk még kisebb számu mozilátogatóit tekintetbe véve, merész vállalkozás itt bemutatni egy oly szédületes nagyszabásu filmet, mint Verne Gyula (Jules Verne) örök értékű művét: Strogoff Mihály filmjét, de aki ezt a filmet nem nézi meg, utólag kárhoztatni fogja a percet, amikor szűkkeblűsége megfosztotta egy élvezettől, egy átéléstől, mely csak évtizedekben egyszer fordul elő. A ragyogó, természetes szlnben pompázó udvari bál a Kremmelben, a medve kaland az erdőben, a drága szülőiház tiltott viszontlátása, mikor a fiu kénytelen megtagadni forrón szeretett édesanyját. A sok-sok küzdelem a tatár és mongol hordákkal és Strogoff megvakítása, mind-egyik mélyebben szánt bele az érző ember lelkébe, mint a másik, hogy a vége kellemesen feloldjon a borzasztó drámai nyomás alól.

— Hiány és fedezet. E pár számadat reflektor fényvel mutat reá erdélyi magyar kulturánk szomorú állapotára, arra t. i., hogy az egyházaktól jogtalanul megtagadott államszegély hiányában, elvérzünk, ha népünk nem siet vergődő kulturánk megmentésére az egye-

temes egyházi adó becsületes és önkéntes vállalásával. Az erdélyi református egyházkerület Igazgató Tanácsának legutóbbi üléséből közöljük sz alábbi hivatalos híradást: „Jelentés tétetett az elemi iskolák költségvetése tárgyában. A 27 millió elemi iskolai szükséglettel szemben 17 millió fedezet és 10 millió hiány van. A középiskolák összes bevétele 19 millió 275 ezer leu, összes kiadása 32 millió leu, összes hiánya tehát 12 millió 328 ezer leu.” Ezek a számok csak a reformátusok hiányait tüntetik fel, de rámutatnak a többi magyar egyházak nyomasztó gondjaira is.

— A „Református Dalárda” lázasan készülődik, a február első szombatján megtartandó műsoros estélyére. Az est eseményszámába menő értékessége az „Obsitos” c. népszimű előadása lesz. A Transsylvaniaiban tartandó estélyre már ez uton is felhívjuk a magyar közönség érdeklődését.

— Betöréses lopás. Lerch Valéria magántisztviselőnő A. Vlahuța utcai lakásába, ismeretlen tettesek fényes nappal betörték és egy három fiókos szekrényből elloptak egy értékes aranyláncot és aranykarkötőt, továbbá 1800 leu készpénzt. A rendőrség bevezette a nyomozást az ismeretlen tettesek ellen, de az eddigi gyanúsítottak alibit tudtak igazolni.

— Egy asszony borzalmas öngyilkossága. Déváról jelentik: A hunyadmegyei Glod község határában a vándor juhászok egy már teljesen oszlásnak indult női hullára bukkantak. A vizsgálat megállapította, hogy az illető Suciu Anna 45 éves nagyalmási napszámosnő, aki hosszabb idő óta gyógyíthatatlan betegségben szenvedett s aki egy több száz méter magas meredek hegyről ugrott le és a sziklák között összevissza törte magát. A vizsgálat szerint a hulla 27 napig feküdt a mezőn.

— Két század temesvári csendőr érkezett városunkba. A szokatlan nagyszámu közbiztonsági karhatalom összpontosításának okait a városon senki sem tudja bizonyosan. De talán nem tévedünk, ha politikai vonatkozású okokat sejtünk a koncentrálásban. U. i. közeledik dec. 20-a, ama bizonyos gyulafehérvári gyűlés napja, s a kormány a Vlad Aurel patriájában nem akar olyan készületlen maradni, mint pl. Nagyváradon és Kolozsváron, a botrányos diák kongresszuson. Mindenesetre jobban és okosabban tette volna Duca, ha ezt a két század csendőrségi felkészültséget nem Szászvárosra, hanem Nagyváradra vagy Kolozsvárra dirigálta volna, mert ott lett volna értelme a közbiztonsági karhatalom összpontosításának s megakadályozhattak volna egy világra szólóan kompromitáló botrányt a csendőrök. Itt Szászvároson és környékén semmit sem kell megakadályozniok. Hiszen itt csendesebb minden mint a Sipka-szorosban!

— Gyilkosság a tilosba ment lovakért. A Grediste melletti Paucinești községben játszódtott le ez a halálos kimenetelű tilosban való járás. Paiun Mihaila és fia Avram a szénáskertjükben talált idegen lovakat ép beakarták istállójukba hajtani, amikor az állatok gazdája, Bona Andresani odaért és azokat váltságdíj nélkül követelte. A követelés erőszakosságá fajult s parázs verekedés után Paiun Mihaila súlyos sebbel, Bona pedig holtan maradt a küzdő téren. A gredistei csendőrség bevezette a nyomozást.

— Alkoholmentes étterem Erdélyben. Néhány nappal ezelőtt megnyílt Medgyesen az első alkoholmentes erdélyi étterem. Mint ismeretes a nyugati országokban meglehetősen elterjedtek már a hasonló vendéglők, amelyek lassankint divatba jönnek Erdélyben is.

Cenzurat: de pretorul Dămian.

Kották, a legújabb slágerek kaphatók a Szászvárosi Könyvnyomda Rt. könyv- és papirkereskedésében.

Eladó egy önfűtővel felszerelt békebeli, cinkpléhből készült fürdőkád. Megtekinthető e lap könyvnyomdájában.

Férfi télikabát, finom és jó, eladó. Ára 4300 leu. Str. Gheorghe Barițiu 1. szám. 59 2—2

Legfinomabb és különböző kellemes ízű, szép **Gemma - Keks**, kgr.-ként 100 leuért naponként frissen kapható Müller Adolf péküzletében, Országút. 64 1—3

Értesítés.

Aluljegyzett Orăștie-i (szászvárosi) bankok megállapodtak, hogy 1928. év január hó 1-től kezdve a takarékbetétek után járó tőkekamatadót és kincstári bélyegilletéket a betevők terhére fogják az állam javára beszedni.

Orăștie, 1927. december hó 1-én.

„Ardeleana” institut de credit și economii societate pe acții,

„Vorschussverein” Aktiengesellschaft,
„Szászvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Naptárak 1928. évre

A legjobb naptár, az

Erdélyi kincses naptár	35.—	leu
Magyar családi	36.—	”
Regélő bácsi	36.—	”
Kis regélő	20.—	”
Nagy	45.—	”
Magyar gazda	35.—	”
Szent családi	30.—	”
Kis	25.—	”
Milliók	50.—	”

Fehér és színes **Staniol**
Kaphatók a
Szászvárosi Könyvnyomda Részv.-társ.
könyv- és papirkereskedésében.

Léghőzavarok nem bántják,
s a legtökéletesebb
műélvezetben lesz része, ha

Parlophon
grammaphonon

Parlophon
lemezekről

hallgatja otthonában a
világ legnagyobb művészeit.

▼▼ ▼▼
E világhírű márka gyártmányai
feltűnő olcsó árban a
„Szászvárosi Könyvnyomda Rt.”
papirkereskedésében kaphatók

„ERZSÉBET”-MOZI A KONVIKTUSBAN.

Alapítva 1911-ben. — Ig. váll. Neuvirth György.

Ma vasárnap, f. év december 11-én
délután 4 és este 8 órakor:

Strogoff Mihály

(A cár futárja)

utazása Moszkvától Irkutsk-ig.

Verne Gyula,

az egész világ közkincsévé vált francia
író gyönyörű regénye. Főszerepekben:

Iván Mosjoukin,

Nathalia Kovankó,

Vladimir Gajduroff,

az isteni művészetű triumfiratus. Két
hatalmas részben, egy műsorban le-
játszva. **Kezdeté pont 4 órakor**
és **este 8 órakor.**

Ez egyszer ne legyen fukar, mert
Utólag hiába jönnek,
Elkészt könnyek!

Figyelem! Zsirnak való háj kgrja 56
leu, zsirnak való vastag szalonna
kgrja 50 leu, disznóláb kgrja 12
leuért megrendelhető a „Puiu” bo-
degában Szászvároson. 62 1—3

Üzletáthelyezés!

56 2—3

Tisztelettel értesitem a n. é.
közönséget, hogy

férfiszabó-üzletemet

Várszeg-u. 5. sz. alól a Str.
Gh. Barițiu (Sörház-utca) 4.
szám alá helyeztem át. — A
karácsonyi ünnepek alkalmá-
ból igen tisztelt megrendelő-
imnek 20 százalék árkedvez-
ményt adok. Szíves pártfogást
továbbra is kérve, vagyok ki-
váló tisztelettel:

KOZÁK LAJOS uri szabó

Kootz Rudolf

bőrkereskedése (gyári lerakat)
Orăștie-Szászváros.

Állandóan raktáron: bőr, talp,
bocskor, cipőkellékek és ci-
pész-szerszámok a legolcsóbb
napi árak mellett. Mindenféle

kész cipők

(gummi-cipők is), női és férfi
táskák originál gyári árakon
kaphatók. 31 10—13

Nagy karácsonyi vásár

Stern Ferdinánd
cégnél.

Jelen kedvező alkalmat el ne
mulassza, mert **készpénz**
vásárlásnál a bevásá-
rolt összeg 10 % -a kész-
pénzben vagy áruban
visszafizettetik!

Raktárra érkeztek
nagy választékban:

férfi- és női szvetterek,
pouloverek, keztyűk,
harisnyák, vásznak,
siffonok, flanellek,
barchetek, bársonyok,
dültinek, férfi- és női
ruha-szövetek stb.

Carmen-cipők

lerakata! 60 2—4

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseménye-
ket, személyi és egyéb híreket, rende-
leteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csakis a megyében megjelenő ujságokból
olvashatja.

Rendelje meg a 15 év óta fennálló s a
megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéké”-t

Előfizetési ára: Egész évre 240, félévre 120,
negyed évre 60 leu. Hirdetési olcsók!